

2015'i KÖTÜ BİLİRDİK

İki seçim, Doğu ve Güneydoğu'daki çatışmalar ve Rusya krizi ile zor bir yılı geride bırakan iş dünyası, 2016'ya temkinli davranıyor

Her yıl başında iş dünyasına yılın nasıl geçeceğini yeni yılın nasıl olacağını sorarız. Her geçen yılda olumlu yanlar gelen yılda da büyük umutlar olur. Ancak bu 2015'i nasıl geçirdiniz? diye sorduğumuzda neredeyse herkes kötü cevabını verdi.

2016'ya dönük de Rusya krizi, Doğu ve Güneydoğu'da artan çatışmalar, jeopolitik riskler nedeniyle umutlanacak pek emare bulunmuyor. Hükümetin 2015 ile ilgili enflasyon, ihracat, büyüme, işsizlik konusundaki hiç bir hedefi tutmayacak. İşsizlik çift hanede kalmayı sürdürecektir.

Ihracat 140 milyar doların altında kalacak. Enflasyon yüzde 8'i aşacak. Büyüme yüzde 3'ü zor bulacak. 2016 da ise tablo daha kötü görünüyor.

Düşük performans

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan'a göre, Türkiye ekonomisi ve sanayicimiz için 2015 çok kolay bir yıl olarak hatırlanmayacak. Bahçivan, ülkenin içinden geçtiği siyaset odaklı ortam, ikinci bir seçimin yapılması, ülke içindeki sosyolojik gerginlikler, çevredeki jeopolitik gelişmeler üst üste geldiğinde beklenen performansın ortaya çıkmasını

SEHRİBAN KIRAC

maalesef mümkün kılmadığını anlattı.

Ihracat düşecek

Bahçivan, "Özellikle umutlu olduğumuz, toparlanırsanız diye beklediğimiz yılın ikinci yarısında da bunu yaşamadık ve Türk sanayisi hem ihracat hem iç pazar açısından tatmin edici bir tabloyu ortaya koyamadı. Dünyadaki emtia fiyatlarının düşmesinin yarattığı talep düşüklüğü, Avrupa'da hala tam anlamıyla başlayamayan iyileşme, son olarak da çapraz kurun ciddi anlamda dolar lehine gelişmesi ihracat pazarlarımızda ne yazık ki isteneni ortaya koyamadı. İhracatın da geçen yılın oldukça altında, 140 milyar dolar seviyesinde kapanacağını görmekteyiz. Sanayi, özellikle dış pazar açısından son yıllardaki en düşük payını aldı" diye konuştu.

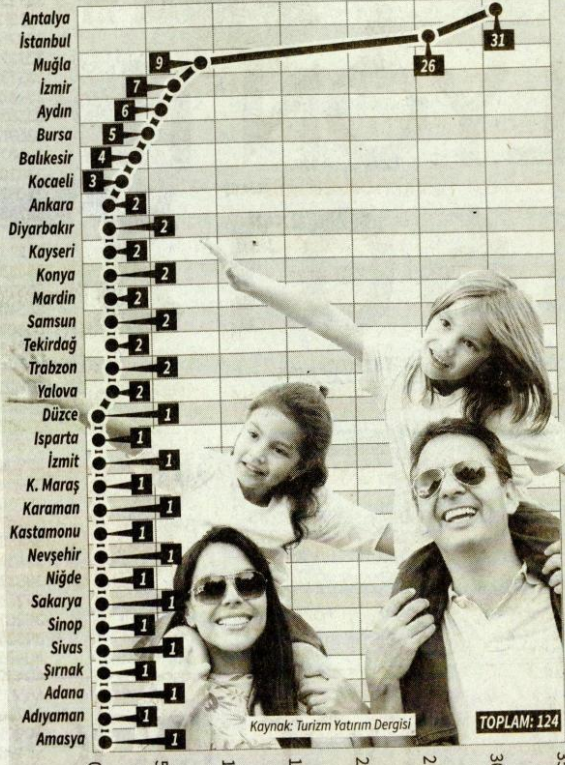
Gelecek yıllarda seçim olmaması nedeniyle 2016'ya daha iyimser girdiklerini anlatan, Bahçivan, "Jeopolitik konjonktürde birtakım çok olumsuz gelişmeler olmazsa ben 2016'nın Türkiye açısından 2015'ten daha olumlu geçecek" dedi.

Risk almayın

İzmir Ticaret Odası (İZTO) Yönetim Kurulu Başkanı Ekrem Demirtaş, iş insanlarına 2016'da ihtiyatlı olmaları tavsiyesinde bulundu. Önümüzdeki yıl para bulmanın zor ve pahalı olacağını belirten Demirtaş, aşırı risk almamalarını önerdi.

Demirtaş, 2015'i bekleyerek geçirdiklerini belirterek, yeni yıla yönelik yapısal reformların yapılması çağrısında bulundu. Demirtaş, "İç tasarrufumuz zaten yeterli değil. 2016'da para bulmak zor ve pahalı olacak. İşadamlarımız, ihtiyatlı olsun. Nakitte kalın. İhracat yaparken dikkat edin, satılan malın parasının alınmaması tehlikesi olabilir. Döviz kurlarına dikkat edin. Tahsilatından emin olmadığınız müşterilere mal ve hizmet satmayın" diye konuştu.

2016'da açılacak tesisler

Kaynak: Turizm Yatırım Dergisi

TOPLAM: 124

Büyük düşüş

Turizm Yatırım dergisinin haberine göre Türkiye'nin içinde bulunduğu siyasi ve ekonomik durum yeni otel yatırımlarına da olumsuz yansıyor.

Dergiye göre 2016'da Çoğunluğu Antalya'da olmak üzere 124 turizm tesisi açılacak. 2016'da 30 bin oda ve 65 bin yeni yatak devreye girmiş olacak. Yeni açılacak otellerin 72'si 5 yıldızlı olacak. 2015'te 152 otel açılırken bu yıl açılacak tesis sayısının yüzde 20'lik düşüş yaşanacak. Bu düşüşte ardi ardına açılan ve doluluk sıkıntısı yaşayan tesislerin etkisi de oldu.

Önlem çağrısı

TUROB ise 2016 için acil alın önlem çağrısı yaptı.

- SGK ve KDV ödemeleri Maliye Bakanlığı ile mutabakata varılarak 2016 başında 18 aya yayılıp faizsiz olarak ertelenmeli.
- Konaklama sektörü hizmetlerinde geçerli KDV oranları departman ayırımı yapılmaksızın tüm yiyecek/içecek ve hizmetlerde yüzde 8, alkollü içeceklerde yüzde 18 olarak uygulanmalı.
- Otelciler meslek birliği acilen kurulmalı.

Kayıpların telafisi zor

Turistik Otelciler, İşletmeciler ve Yatırımcılar Birliği (TUROB) Başkanı Timur Bayındır, 2014 bitmeden, 2015'in riskli olduğunu söylediklerini anımsatarak, "Bunu söylerken bu kadar ağır riskli olacağını tahmin etmemiştik. Rusya'dan 4.5 milyon kişi geliyordu. Önümüzdeki günlerde Rusya ile Türkiye arasında bir yumuşama söz konusu olursa, şubat ayından itibaren toparlanma başlayabilir ancak, bu ülkeden aldığımız mevcut turist sayısına erişmemiz zaman alacak, Rusya ile yumuşama olmaması durumunda ne yapılırsa yapılсын fayda etmeyecek" dedi.

Rakipler pusuda

Avrupa'ya yönelik hızlı ve etkili bir tanıtımın Rusya'dan kaynaklanan kayıpları kısmen de olsa telafi edebileceğini ifade eden Bayındır, "Hiçbir yeni pazar bir anda 3.5-4 milyon kişi olmaz. Ruslar ilk gelmeye başladığında yılda 50 bin kişiydi. Sonra yıldan yıla sayı 4.5 milyonu bulana kadar yaklaşık 15 yıl geçti. Dolayısıyla birden bire Rusya'nın yerine ikame edilecek yeni bir pazar maalesef yok" ifadesini kullandı.

Eğer bir takım düzeltilmelerle sağlam bir tanıtım ve PR ça-

lışması yapılmazsa 2016'nın çok daha zor olacağına dikkat çeken Timur Bayındır, "Hatta 2015'i aratabiliriz. Bir de rakiplerimiz var. Herkes tırnaklarını çıkarıyor hazır vaziyette bekliyor. Mesela Yunanistan burnumuzun dibinde hazır bekliyor. Bu yıl rakiplere turist kaptırabiliriz, ancak yine de ben Rus turistini geri geleceğini düşünüyorum. Çünkü burada aldıkları iyi hizmeti başka hiçbir ülkede bulamazlar. 80 birim emek 20 birim kazanç yerine 20 birim emek 80 birim kazanç prensibine yönelmeliyiz" diye konuştu.

Erdal Bahçivan